

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖ

kirjaamo@stm.fi

Viite: Lausuntopyyntö STM 044:00/2016

Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliiton (MTK ry) sikaverkosto lausuu lomituspalveluiden uudistamistoimien toimeenpanon uudistamistyöryhmän raportista ja säädösluonnoksista seuraavaa:

Yleistä

MTK sikaverkosto pitää lomituspalveluiden uudistamista tarpeellisenä. On tärkeää, että oikeilla kehittämistoimilla muutetaan lomituspalveluita paremmin vastaamaan kehittyvän kotieläintuotannon tarpeita. Lomituspalvelut ovat keskeinen osa maatalousyrittäjien sosiaaliturvaa ja oikeus vuosilomaan on jokaisen työelämässä olevan subjektiivinen oikeus. Vuosilomalla turvataan yrittäjien toimintakyky ja työssä jaksaminen.

Nopeasti kehittyvän kotieläintuotannon työn sisältö muuttuu teknologian kehittyessä ja sen määrän lisääntyessä tuotannossa. Aikaisemmin työ oli fyysisesti kuormittavaa ja jo pienissä kotieläinyksiköissä työtuntimäärät olivat suuria ja työ raskasta, koska lähes kaikki työ perustui yrittäjän fyysiseen suorittamiseen. Nyt sen sijaan kuormitus on yhä enemmän psyykkistä: automatisoidut tuotantoprosessit vaativat jatkuvaa valvontaa, vikatilanteet voivat tapahtua milloin vain ja niissä reagoitajat ovat erittäin lyhyet. Lisäksi tarvitaan erittäin pitkälle vietyä erityisosaamista. Myös tuotantoon tarvittavat merkittävän suuret investoinnit lisäävät toiminnan kuormittavuutta. Lomituspalvelun on seurattava tätä muutosta: tässä lakimuutoksessa tulee tunnistaa ja tunnustaa suurten, teknologisesti kehittyneiden kotieläinyksiköiden työn kuormittavuuden siirtyminen yhä enemmän psyykkiseksi. Työkyvyn ja tuottavuuden ylläpitäminen edellyttää lomaoikeutta palautumaan myös työn henkisestä rasituksesta.

Vuosiloman määrä ja kokonaistyöajan mitoitus

MTK:n sikaverkosto pitää hyvänä vuosilomapäivien lisäämistä 31 päivään. Sen sijaan meidän mielestämme vuosilomaoikeus tulisi säilyttää henkilökohtaisena esitetyn yrityskohtaisen sijaan.

Osakeyhtiömuoto

Osakeyhtiömuotoisilla tiloilla 20 % minimi osakkeenomistusosuus rajoittaa liikaa lomitusoikeutta. Osakkaita voi olla useita ja nimenomaan yrityksessä työhön osallistuvilla osakkailla omistusosuus voi olla alle 20 %. Nykyisen käytännön mukaan myös yhden osakkeen omistaminen riittää lomaoikeuteen, jos osakas osallistuu kotieläintuotantoon. Tämä tulisi olla määritelmä myös uudessa laissa.

Itse hankittu lomitus

Sikatiloille on usein hyvin vaikeaa saada lomittajaa julkisen palveluntarjoajan kautta, jolloin yrittäjä joutuu hankkimaan palvelun itse. MTK sikaverkosto pitää tärkeänä, että uudessa laissa myös perheen jäsenet, jotka eivät ole omistussuhteessa lomituksen kohteena olevaan yritykseen, kelpuutettaisiin lomittajiksi. Ilman tätä muutosta itse hankittu lomitus jää sikatiloilla teoreettiseksi vaihtoehdoksi ilman käytännön mahdollisuuksia. Tämä on tärkeää, koska sikatiloille on ollut muuten hyvin vaikeaa löytää ammattitaitoista lomittajaa. Nykyaikainen tekniikka, etenkin usein tiloittain vaihtelevat ruokintalaitteiden ja ilmaston ohjaukset vaativat pitkälle menevää perehtyneisyyttä ja jatkuvaa käyttöä.

Paljon myönteistä

MTK sikaverkoston mielestä luonnoksessa on monia hyviä muutoksia, joista mainittakoon muun muassa maksullisen vuosilomamäärän nostaminen 200 h, lomaoikeuden laajennus myös EVL:n mukaan toimiviin yksiköihin, muutos maatalousyrityksen määrittelyssä niin, että se mahdollistaa lomituspalvelut myös laajamittaisessa lihantuotannossa, jossa tuotannossa on säännöllisiä parttien vaihtoa aiheuttamia tuotantokatkoksia. Pidämme myös hyvänä sitä, että työntekijöiden palkkaaminen ei vaikuta yrittäjien lomaoikeuteen.

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliiton sikaverkosto

Helsingissä 3.7.2017

Taru Antikainen
Puheenjohtaja
taruantikainen@hotmail.com
050 5294366

Martin Ylikännö
varapuheenjohtaja
martin.ylikanno@koskinasula.fi
0400 797458